

**Centrum pre deti a rodiny Dom svätej Alžbety, krízové stredisko, n. o.
Banská Bystrica**

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY

**KONTAKTNÁ ADRESA A TELEFÓNNE ČÍSLO ALEBO INÝ KONTAKTNÝ ÚDAJ
CENTRA A ADRESA MIESTA VYKONÁVANIA OPATRENÍ :**

Centrum pre deti a rodiny Dom svätej Alžbety, krízové stredisko, n. o.

Na Uhlisku 1

974 01 Banská Bystrica

Tel. číslo: 048/ 415 24 25, 0911 232 132

Mail: cpddsaksbb@cpddsaksbb.sk

Riaditeľka: michalikova@cpddsaksbb.sk

ÚČEL CENTRA:

Centrum pre deti a rodiny je zariadenie zriadené na účel vykonávania opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“).

DRUH A FORMA VYKONÁVANIA OPATRENÍ V CENTRE:

Pobytové opatrenia súdu

- Rozhodnutie súdu o nariadení ústavnej starostlivosti
- Rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia
- Rozhodnutie súdu o nariadení výchovného opatrenia

Opatrenia budeme vykonávať *pobytovou formou*.

OPIS CIEĽOVEJ SKUPINY CENTRA A POČET MIEST V CENTRE:

Maloleté deti vo veku od 6 rokov do 18 rokov a mladí dospelí, ktorí sa nachádzajú v krízovej životnej situácii.

Opatrenia sa vykonávajú v maximálnom počte **10 miest** pobytovou formou v 1 samostatne usporiadanej, zmiešanej skupine. Centrum nemá špecializované samostatné skupiny.

OPIS VNÚTORNÝCH PRIESTOROV A VONKAŠÍCH PRIESTOROV CENTRA:

Vnútorne priestory:

Opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa vykonávajú v trojpodlažnom rodinnom dome so záhradou.

Prízemné podlažie – spoločenská miestnosť, herňa, jedáleň a kuchyňa na výdaj stravy a prípravu raňajok, desiat a olovrantov a 2 WC vybavené umývadlom

Rozmery miestností:

1. Spoločenská miestnosť : 4,65 x 4,65 m
2. Herňa : 4,65 x 4,4 m
3. Jedáleň : 4,65 x 4,1 m

Prvé nadzemné podlažie – celková rozloha 123,3 m², sa nachádzajú 3 detské izby – 2 trojposteľové a jedna štvorposteľová izba spolu s kapacitou 10 miest. Izby sú vybavené posteľami, nočnými stolíkmi, skriňami, písacím stolíkom a stoličkou. Nachádza sa tu kuchynská linka, sklad pomôcok na upratovanie, 2 WC s umývadlami. Na poschodí sa nachádza kúpeľňa so sprchovacím kútom a výlevkou.

Rozmery detských izieb:

1. Detská izba : 4,6 x 4,7 m
2. Detská izba: 4,6 x 4 m
3. Detská izba: 4,6 x 4,1 m(v prípade potreby miestnosť pre izoláciu chorých)

Druhé nadzemné podlažie – sú administratívno – prevádzkové priestory: kancelária riaditeľky, sociálnej pracovníčky, šatňa pre zamestnancov, miestnosť na upratovanie, 2 príručné sklady, registratúrne stredisko, WC pre personál s umývadlom, kúpeľňa vybavená vaňou a umývadlom, bude slúžiť ako pracovňa.

Vonkajšie priestory:

Deti majú k dispozícii záhradu, vhodnú na voľnočasové aktivity. V areáli zariadenia sú umiestnené lavičky, detské hracie prvky ako aj posedenie s grilom.

Rodinný dom sa nachádza blízko centra Banskej Bystrice, ako aj železničnej stanice Banská Bystrica mesto a nákupného centra s autobusovou stanicou Terminál, ktoré je vzdialené cca 12 min. pešo.

POČET ZAMESTNANCOV, ŠTRUKTÚRA PRACOVNÝCH MIEST:

Odborný tím:

základné sociálne poradenstvo, sociálna diagnostika, sociálna a krízová intervencia, sociálna rehabilitácia sú vykonávané :

1 riaditeľ – s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa – inžinier a sociálna práca – plný pracovný úväzok

1 sociálny pracovník – s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa – sociálna práca – plný pracovný úväzok.

psychologická starostlivosť je deťom zabezpečovaná:

2 psychológovia – s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa v príslušnom odbore – polovičný pracovný úväzok.

Zamestnanci:

2 vychovávatelia – s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa – sociálna práca – plný pracovný úväzok

2 asistenti vychovávateľa – s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa – humanitný smer, soc.pg – plný pracovný úväzok

1 asistent vychovávateľa so stredoškolským vzdelaním s opatrovateľským kurzom – plný pracovný úväzok

odborná pomoc a činnosť zabezpečovaná inými odborníkmi:

- Logopédia – ambulancia klinickej logopédie
- Prevencia – príslušníci PZ
- CPPP a P

PODMIENKY PRE ZÁUJMOVÚ, ŠPORTOVÚ, KULTÚRNU, REKREAČNÚ ČINNOSŤ A PREJAVOVANIE NÁBOŽENSKÉHO VYZNANIA A VIERY:

Deťom v centre je záujmová činnosť zabezpečovaná v rámci školy, kde majú možnosť navštevovať rôzne krúžky. V prípade, že majú záujem o iný krúžok, ktorý nie je v ponuke školy, je im umožnené navštevovať záujmové krúžky v rámci ponuky mesta.

Športová činnosť je umožnená aj v priestoroch centra. V jeho blízkosti je základná škola, ktorá umožňuje voľný vstup pre verejnosť na školský dvor, kde je rôzne vybavenie pre športovú činnosť.

Rekreačná činnosť je zabezpečovaná počas prázdnin deťom v letných táboroch, v prípade, že deti nie sú v tábore, zabezpečujú rekreačnú činnosť vychovávatelia (plávanie, výlety...).

Voľnočasové aktivity je možné realizovať vychádzkami do okolitej prírody, či do neďalekého mestského parku, kde sú vytvorené podmienky pre pohybové aktivity detí (korčuliarska dráha, športové vybavenie, hojdačky, pieskovisko, detská trampolína atď.).

Pri prejavení náboženského vyznania a viery, je deťom umožnená návšteva na bohoslužbách – podľa veku – v sprievode alebo bez sprievodu vychovávateľa.

Zdravotná starostlivosť pre deti je zabezpečená u pediatrov, detských stomatológov a podľa potreby v ambulanciách odborných lekárov. Lieky na lekárske predpis sú deťom podávané službukonajúcim personálom podľa predpisu lekára, uchovávajú sa v uzamykateľnej skrinke.

ZABEZPEČENIE ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY:

Školská dochádzka detí je zabezpečená v sieti materských a základných škôl (najbližšia MŠ a ZŠ sa nachádza cca. 10 min. od nášho zariadenia), v prípade potreby v špeciálnej základnej škole, ktoré sa nachádzajú priamo v Banskej Bystrici, zároveň deťom v rámci siete stredných škôl, odborných, učňovských aj pre hendikepované deti zabezpečujeme prípravu na budúce povolanie, ak si dieťa vyberie odbor, ktorý sa nenachádza v Banskej Bystrici, ponúkneme a poskytneme možnosť vzdelávania sa mimo Banskej Bystrice s možnosťou bývania dieťaťa počas týždňa na internáte.

OPIS SPÔSOBU OBOZNÁMENIA DETÍ, RODIČOV A INÝCH FYZICKÝCH OSÔB S PROGRAMOM CENTRA:

Program centra je zverejnený a voľne prístupný na webovej stránke zariadenia <https://www.cpddsaksbb.sk/>, vytlačený bude k dispozícii na chodbovej nástenke pri vstupe do budovy. Taktiež aj v kancelárii sociálnej pracovníčky.

Deti, rodičia a iné fyzické osoby sú po prijatí dieťaťa do centra osobne oboznámení s programom centra, čo písomne aj potvrdia. Deti, pre ktoré sú opatrenia realizované, sú oboznámené s programom centra počas procesu prijatia dieťaťa do centra, najneskôr do 2 týždňov od prijatia. Rodičia detí a iné osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa, ktoré je na pobytovom opatrení, sú oboznámení s programom centra čo najskôr, v závislosti od ich dostupnosti.

Oboznámenie dieťaťa s programom centra je realizované primerane jeho veku a rozumovej vyspelosti. O programe centra sa následne s dieťaťom osobne porozprávame, pričom dieťa má možnosť pýtať sa na veci, ktorým nerozumie, následne sú mu vysvetlené.

Deti, rodičov a iné fyzické osoby oboznamuje s programom centra sociálna pracovníčka.

OPIS ODBORNÝCH METÓD PRÁCE S DIEŤAŤOM, RODINOU A INOU PLNOLETOU FYZICKOU OSOBOU:

Pri svojej práci s deťmi centrum využíva nasledovné metódy:

- sociálnej práce

- Sociálna práca sa v zariadení začína pred prijatím dieťaťa a to získaním a zberom informácií o dieťati a jeho rodine. Informácie získava sociálny pracovník od príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. V tejto fáze sú využívané nasledovné metódy:
 - **Rozhovor** s príslušným zamestnancom UPSVaR
 - **Analýza materiálov** - sociálna správa o dieťati, ktorú vypracoval orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, prípadne správa z diagnostického pobytu dieťaťa, správa a o spolupráci rodiny a dieťaťa s iným subjektom. Všetky tieto materiály pomáhajú sociálnemu pracovníkovi orientovať sa v probléme, štruktúrovať fakty a informácie o dieťati a jeho rodine.

- Po prijatí dieťaťa do centra, zariadenie poskytne rodine dieťaťa informácie o centre, kontakt na centrum, informácie o možnostiach kontaktov rodiny s dieťaťom a pod. Dôraz sa kladie na prvý kontakt s dieťaťom, ktorému je primeraným spôsobom vysvetlené, kde bolo umiestnené a čo mu bude v centre poskytované. Pri kontaktoch s dieťaťom a jeho rodinou sú využívané nasledovné metódy:

- **pozorovanie, informačný, motivačný, diagnostický, anamnestický rozhovor.**

- Po prijatí dieťaťa a počas celého pobytu dieťaťa v centre, sa pracuje s dieťaťom v rámci Individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Jeho súčasťou je v prvom rade **sociálna diagnostika**, ktorú chápeme ako spoločnú činnosť sociálneho pracovníka a klienta, ako ich spoločné hľadanie cesty a riešenie. Jedná sa o proces odhaľujúci závažné skutočnosti, ktoré môžu nejakým spôsobom vplývať na vznik a vývoj problémovej situácie klienta. V sociálnej diagnostike využívame ako základné metódy:

- **diagnostický rozhovor** ako verbálna stránka komunikácie

- **pozorovanie** ako nonverbálna stránka, zámerné, koncentrované sledovanie klienta, prostredníctvom ktorého sociálny pracovník získava informácie o klientovom správaní, spôsobe vystupovania, bytových podmienkach, vzťahoch s jeho okolím, o jeho názoroch. Sleduje sa rečový prejav, prejavy hyperaktivity, nadmernej plachosti, záujmy, chvenie rúk, potenie a pod.

- **anamnéza** – získavanie informácií z minulosti klienta, zložená z rodinnej, školskej, zdravotnej, emočnej, zameranej tiež na vývojové potreby dieťaťa

- **podporný nástroj/ dopĺňanie príbehu/** - diagnostický nástroj, počas ktorého dieťa reaguje bez premýšľania, spontánne. Technika podnecuje vyjadrenie dieťaťa, jeho myšlienok, predstáv, pocitov a potrieb.

- **prípadové konferencie a pracovné stretnutia** Sú to stretnutia zástupcov centra, dieťaťa (primerane podľa veku a rozumových schopností), rodiny dieťaťa, zástupcov UPSVaR, obce a iných osôb, ktoré môžu pomôcť pri riešení situácie dieťaťa a jeho rodiny. Cieľom prípadových konferencií je nájsť čo najrýchlejší spôsob možného návratu dieťaťa domov, výmena relevantných informácií členov multidisciplinárneho tímu a rodiny, definovanie hlavných cieľov sanácie rodiny, spoločné hľadanie najlepších riešení pomoci rodine.

- Pri práci s dieťaťom a jeho rodinou sociálny pracovník plánuje a organizuje kontakt dieťaťa s rodinou a inými blízkymi osobami. Pri tejto činnosti v prípade potreby využíva metódy **dohľad a pozorovanie**. Kontakt si zaznamenáva sociálny pracovník.

- Sociálny pracovník organizuje krátkodobé, víkendové a prázdninové pobyty dieťaťa v rodine a u blízkych osôb. Spoločne s odborným tímom centra monitoruje pobyt dieťaťa, o pobyte si vedie záznam.

- **ĎALŠIE VYUŽÍVANÉ METÓDY:**

- **sociálne poradenstvo** - je zamerané na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii, na posúdenie povahy problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, na poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Sociálny pracovník ponúka pomoc a poradenstvo pri rozvoji a úprave vzájomných rodinných vzťahov.

- **sociálna rehabilitácia** - na zvládnutie správania sa v novej životnej situácii s nácvikom potrebných zručností v oblasti sebaobsluhy, komunikačných zručností ako aj posilňovania získaných návykov a zručností, v adaptačnej fáze zameranej na zmiernenie konfliktov medzi dieťaťom, rodičmi a spoločnosťou

- **administrácia** – vedenie spisovej dokumentácie klienta.

- výchovnej práce

- a) príprava na vyučovanie, doučovanie detí so slabším vyučovacími výsledkami, pomoc
- b) pri odstránení nedostatkov vo vedomostiach z predchádzajúcich ročníkov, upevňovanie osvojených vedomostí, vypestovanie návyku na pravidelnú prípravu na vyučovanie, návšteva školského klubu pre deti na prvom stupni, ktoré prichádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia na podporu adaptácie týchto detí na školu,
- c) seba obslužné činnosti podľa veku a rozumovej vyspelosti dieťa vedieme k osvojovaniu si základných návykov súvisiacich s používaním toalety, umývaním rúk, tváre, utieraní, vyčistení zubov, česanie, umývanie vlasov, vyfúkanie nosa, používanie vreckovky, používanie krémov, strihanie nechtov, dospievajúce deti vedieme k intímnej hygiene a starostlivosti o vlastné telo, stravovacie návyky, stolovanie, jedenie príborom, pri obliekaní a vyzliekaní zapínanie gombíkov, zipsov, zaväzovanie šnúrok, výber a postup pri obliekaní a obúvaní, ale aj spoločenské správanie,
- d) záujmová činnosť podľa veku a rozumovej vyspelosti dieťa je zameraná na estetickú, rozumovú, výtvarnú, telesnú, hudobnú, pracovnú a sexuálnu výchovu, ktoré sa realizujú formou krúžkov, formou podujatí v zriadení aj mimo zariadenia. Športová činnosť sa realizuje na multifunkčnom ihrisku V rámci kultúrnej činnosti sa organizujú besedy, večierky, kultúrne predstavenia v rámci slovenských zvykov a tradícií, návšteva divadelných a bábkových predstavení, kina ako aj iných zábavných podujatí, ktoré sa usporadúvajú v mieste Banská Bystrica a jeho blízkom okolí. Rekreačná činnosť je pravidelne deťom umožnená formou letných a jarných táborov. Spolupracujúce subjekty sú zakomponované do záujmových, športových a kultúrnych zložiek pri práci s deťmi, ktorá sa realizuje na základe smernice o dobrovoľníckej činnosti. Zariadenie má vypracovanú smernicu pod číslom 1/2013 v zmysle zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení. Deti, ktoré sa pripravujú na sväte prijímanie, birmovku ale aj tie, ktoré pred príchodom do centra navštevovali bohoslužby majú možnosť pokračovať v prejavovaní svojho náboženského vyznania a viery formou návštev náležitého kostola.

- psychologickej práce

- e) diagnostika po príchode dieťaťa do centra po uplynutí adaptačnej fázy do troch mesiacoch, podľa individuálnych potrieb dieťaťa aj diagnostika intelektovej úrovne, zisťovanie vzťahových väzieb a vyšetrenie osobnosti, v prípade nástupu dieťaťa do školy realizuje vyšetrenie školskej zrelosti CPPPaP v Banskej Bystrici,
- f) pri individuálnej práci s dieťaťom, pozitívne posilňovanie osobnosti a pri skupinovej práci sa zameriava na zvládanie životných situácií,
- g) relaxačné techniky na odstránenie strachu s cieľom dosiahnutia psychického uvoľnenia a odpočinku detí nie len v záťažových ale aj bežných situáciách,
- h) autogénne tréningy formou dýchacích cvičení a masážnych aktivít sú súčasťou prevencie možných prejavov neprimeraného správania sa dieťaťa,
- i) psychológ využíva pri svojej práci prvky psychoterapie.

Práca s rodinou a inou plnoletou fyzickou osobou:

- zameraná na sanáciu rodinného prostredia
- činnosť a ciele sa stanovujú na základe vyhodnotenia vzťahov rodina – dieťa
- plány zamerané podľa potreby na návrat do rodiny
- zapájanie rodičov do rôznych školských aj mimoškolských aktivít, pričom je zohľadnená vzdialenosť rodiny
- pri práci s rodinou sú zohľadnené aj dôvody, prečo bolo dieťa vyňaté z rodiny ako aj súdne dôvody
- ochota spolupracovať

OPIS PLÁNOVANIA A VYHODNOCOVANIA VÝCHOVNEJ ČINNOSTI V SAMOSTATNE USPORIADANEJ SKUPINE:

Plánovanie výchovnej činnosti v samostatne usporiadanej realizujú vychovávatelia pre celú samostatnú skupinu. Plán sa stanovuje na jeden mesiac a výchovná činnosť sa vyhodnocuje vždy ku koncu daného mesiaca spoločne s celou samostatne usporiadanou skupinou.

Činnosti sa plánujú vopred podľa ročného obdobia a záujmu detí, súčasťou plánovania je aj naplánovanie osláv narodenín, menín, účasť na rôznych podujatiach a pod.

Na dosiahnutie cieľov sa snažíme využívať rôzne motivačné prostriedky.

OPIS TVORBY A VYHODNOCOVANIA ČIASTKOVÝCH PLÁNOV INDIVIDUÁLNEHO PLÁNU ROZVOJA OSOBNOSTI DIEŤAŤA:

Čiastkové plány :

1.Plán sociálnej práce s dieťaťom:

Sociálny pracovník centra koordinuje tvorbu, realizáciu, hodnotenie a aktualizáciu plánu sociálnej práce v centre. Plán sociálnej práce, je vypracovaný písomne a vychádza z cieľov a úloh dohodnutých na prípadovej konferencii, ktorá sa uskutočňuje do 2 týždňov od prijatia dieťaťa.

Obsahuje konkrétne úlohy spolu s metódami sociálnej práce ako aj iných odborných postupov.

Pri tvorbe plánu sociálnej práce centrum vychádza z potrieb dieťaťa a jeho rodiny, aktuálnej situácie rodiny, možností úpravy pomerov v rodine dieťaťa.

Výsledkom prehodnotenia plánu sociálnej práce je písomná formulácia nových cieľov, alebo vyslovenie potreby ponechania dosiaľ stanovených cieľov.

Plán práce sa vyhodnocuje najneskôr do troch mesiacov alebo aj skôr – podľa potreby, kde sa hodnotí priebeh a účel opatrenia spolu s príslušným orgánom SPODaSK.

2. Plán výchovnej práce s dieťaťom:

Výchovný plán je dôležitou súčasťou práce s dieťaťom, zameraný na všestranný rozvoj, ktoré je umiestnené v centre. Pomáha dieťaťu orientovať sa v tom, čo sa s ním deje a bude diať. Je členený na jednotlivé zložky:

- pomenovanie zručností, postojov, vlastností, na ktoré je potrebné zamerať pozornosť
- popis konkrétnych krokov, s pomocou ktorých sa budú rozvíjať
- vyhodnotenie plánu

Vyhodnotenie prebieha 1 x mesačne a na základe toho, sa stanovujú ďalšie ciele, zaznamenáva sa písomne.

3. Plán psychologickej práce s dieťaťom:

Psychológ je prostredníctvom odborného tímu informovaný o prijatí dieťaťa a je oboznámený s jeho sociálnou anamnézou. Rovnako je informovaný aj so zdravotnou a psychologickou anamnézou, ak sú k dispozícii.

Psychológ po príchode dieťaťa realizuje psychologickú intervenciu, z dôvodu lepšieho zvládnutia prechodu dieťaťa do nového prostredia.

Je potrebné, aby sa psychológ zúčastnil prvého kontaktu prijímaného dieťaťa s prostredím a personálom centra. Jeho úlohou je pozorovať a prostredníctvom citlivého prístupu pomôcť dieťaťu pri orientácii v danej situácii a naladiť ho na ďalšiu vzájomnú spoluprácu. Zároveň sa oboznamuje s ďalšími informáciami o dieťati, rodine a dôvodoch, ktoré viedli k umiestneniu dieťaťa do centra.

Do 3 mesiacov realizovať pohovor s dieťaťom a pomôcť pri adaptácii na nové prostredie. Počas celého pobytu pomáha dieťaťu pri zvládaní rôznych záťažových situáciách.

Príprava dieťaťa na odchod zo zariadenia.

Spolupráca s biologickými rodičmi pri návštevách.

Skupinové komunity na rozvíjanie zručností, jemnej motoriky a posilňovanie spolupráce a vzťahov medzi deťmi.

OPIS PRÁV DIEŤAŤA:

- slobodne vyjadrovať samostatne svoj názor
- byť vypočutý v konaniach, v ktorých sa rozhoduje vo veciach, ktoré sa ho týkajú, s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť
- na náležitú pozornosť zodpovedajúcu jeho veku a rozumovej vyspelosti,
- na kontakt so svojou rodinou,
- obrátiť sa na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru aj bez vedomia centra telefonicky alebo e-mailom,

- na vychádzky vo svojom voľnom čase,
- na rovnosť bez rozdielu rasy, náboženstva, pôvodu a postavenia,
- na zdravý duševný a telesný vývoj,
- na výživu, bývanie a zdravotnícke služby,
- používať telefón, prístupu na internet ako aj prijímať poštu doručovaním s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa,
- na zvláštnu opateru pri telesnom, duševnom alebo sociálnom postihnutí,
- na lásku, porozumenie a starostlivosť,
- na bezplatné vzdelávanie, hru a zotavenie,
- na prednostnú ochranu a pomoc,
- na ochranu pred zanedbávaním, krutosťou a využívaním,

RODIČIA DIEŤAŤA MAJÚ:

- právo na návštevu dieťaťa v centre
- právo na realizáciu krátkodobých pobytov mimo centra
- právo byť informovaní o dieťati
- právo byť oboznámení s programom centra

OPIS SPÔSOBU AKÝM MOŽE DIEŤA UDRŽIAVAŤ KONTAKT S RODIČMI:

1. V centre sú vytvorené podmienky na stretávanie sa rodičov s deťmi ako aj inými blízkymi osobami. Dĺžka návštev je časovo vymedzená, aby nebol obmedzovaný chod centra. O návšteve rodičov alebo blízkych príbuzných sa vedie záznam. Návštevy rodičov v zariadení sú stanovené.
2. Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum môže určiť, že rodičia dieťaťa, ďalší príbuzní a osoby, ku ktorým má blízky vzťah sa môžu stretnúť s dieťaťom len za prítomnosti zamestnanca centra, ktorý je dieťaťu známou osobou, alebo len v centre.
3. Ak je to vhodné a účelné, zariadenie môže v súlade s individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa umožniť dieťaťu pobyt u rodičov/príbuzných. Súhlas na pobyt dáva riaditeľka centra. Rodič/príbuzný musí najmenej 3 dni vopred požiadať o súhlas ku krátkodobému pobytu dieťaťa mimo centra v jeho domácnosti.
4. Stretnutie na neutrálnej pôde – neďaleký park, cukráreň a pod.
5. Deti aj rodičia majú možnosť kontaktovať sa navzájom telefonicky (u detí nad 15 rokov aj prostredníctvom ich vlastných mobilov), písomne, elektronicky.

OPIS SPÔSOBU, AKÝM SA DIEŤA MOŽE OBRÁTIŤ AJ BEZ VEDOMIA CENTRA NA ORGÁN SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY, VEREJNÉHO OCHRANCU PRÁV, KOMISÁRA PRE DETI, SÚD ALEBO PROKURATÚRU

V centre na viditeľnom mieste – nástenka na chodbe - sú zverejnené telefonické čísla , adresy a email na príslušné inštitúcie. Dieťa môže kontaktovať Orgán SPOD a SK, Verejného ochrancu práv, Komisára pre deti, Súd alebo prokuratúru bez nášho vedomia vlastným mobilným telefónom, cez internet, listom alebo osobne.

Kancelária verejného ochrancu práv

Grösslingová 35

P. O. Box 1

820 04 Bratislava 24

e-mail: detskyombudsman@vop.gov.sk

web: www.detskyombudsman.sk

- Komisár pre deti – písomne poštou alebo mailom, telefonicky nonstop

Úrad komisára pre deti

Odborárske námestie 3

811 07 Bratislava

Mail: info@komisarpredeti.sk

web: www.komisarpredeti.sk

Telefón: +421950439342, +421 2 32 19 16 91

Okresná prokuratúra Banská Bystrica

Partizánska 1

975 63 Banská Bystrica

Telefón: 048/283 61 11, e-mail: podatelna.opbb@genpro.gov.sk

Okresný súd Banská Bystrica

Skuteckého 28

974 87 Banská Bystrica

Tel. číslo: 048/8 861 135, 048/8 861 200, 048/8 861 134

e-mail: podatelnaOSBB@justice.sk

OPIS PODMIENOK DORUČOVANIA POŠTY, PRÍSTUP NA INTERNET, TELEFÓN:

Doručená pošta – preberá prítomný zamestnanec, ktorý ju odovzdá dieťaťu

Internet – deti majú prístup na služobný PC a tiež WIFI, na plnenie školských povinností a cez víkend : v čase od 15.00 do 16.00 hod

Telefonovanie – majú možnosť kontaktovať rodinu a blízke osoby služobným telefónom

Používanie MT - vlastníctvo a používanie mobilného telefónu je deťom umožnené s prihliadnutím na vek a mentálnu úroveň dieťaťa. Používanie mobilu je viazané na pravidlá centra, po večierke nie je dovolené jeho používanie vôbec.

OPIS POVINNOSTÍ DIEŤAŤA:

Dieťa je povinné:

- osobne sa podieľať na potrebách skupiny,
- spolupracovať,
- plniť si svoje školské povinnosti,
- chrániť sa pred život ohrozujúcimi okolnosťami,
- neobmedzovať práva iných,
- nepoškodzovať majetok,
- konať tak, aby neohrozovali zdravie a bezpečnosť iných,
- rešpektovať pokyny zamestnancov centra,
- voči dospelým prejavovať rešpekt a úctivé správanie,
- udržiavať poriadok na svojej izbe,
- podieľať sa na upratovaní spoločných priestorov (primerane veku, pod dohľadom zamestnanca centra),
- udržiavať si poriadok v školských veciach, chrániť školské pomôcky,
- dodržiavať domáci poriadok a centra – jeho časové režimy (vyhradený čas na sledovanie TV, používanie PC, mobilov, večierka),
- dodržiavať čas stanovenej vychádzky, návraty zo škôl, krúžkov.

OPIS POVINNOSTÍ RODIČA :

Rodič má povinnosť:

- dbať o výchovu, zdravie, všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- pomáha k emočnej a psychickej stabilite dieťaťa,
- uhrádzať výživné na dieťa,
- informovať centrum o podstatných informáciách,
- komunikovať s dieťaťom vždy pravdivo, nezavádzať ho,
- spolupracovať na návrate dieťaťa domov,
- kontaktovať dieťa (osobne, telefonicky, písomne, elektronicky),
- rodičovské povinnosti majú obaja rodičia, pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa,
- rodič môže prísť na návštevu v stanovenom čase a musí sa dohodnúť na návšteve telefonicky 2 dni vopred,
- na návštevu nesmie prísť pod vplyvom alkoholu, návykových látok a nesmie byť vulgárny, v opačnom prípade sa návšteva neuskutoční.

TAXATÍVNY OPIS VÝCHOVNÝCH PROSTRIEDKOV ZA NEDODRŽANIE POVINNOSTÍ V CENTRE:

Výchovný prostriedok je jedným z možných nástrojov v snahe o dosiahnutie primeraného správania sa dieťaťa.

Pri hodnotení dieťaťa sa využíva zásadu objektivity a spravodlivého hodnotenia. Využíva sa ako motivačná forma výchovného pôsobenia, pričom všetky deti sú oboznámené so systémom hodnotenia, stanovené pravidlá sa v prípade zmeny konzultujú s deťmi. Hodnotí sa každý deň na večernej komunite v oblastiach dodržiavania pravidiel: osobná hygiena, poriadok spoločných priestoroch, v ktorých sa deti počas dňa pohybujú a ktoré sa týždenne konkrétnemu dieťaťu zadeľujú primerane podľa jeho veku, poriadok na izbe, verbálna a neverbálna komunikácia, príprava do školy a večierka. Pri hodnotení sú prítomne všetky deti, aplikujú sa metódy pozorovania, povzbudenia, rozhovoru a aktivizácie dieťaťa v spolupráci s vychovávateľom. V prípade, že sa dieťa dopustilo priestupku, tento sa objektívne vyšetri pracovníkom, ktorý bol pri danej udalosti prítomný a dieťaťo ma právo sa k danému priestupku vyjadri. Odmeňovanie a udeľovanie výchovných prostriedkov musí mať správny výchovný zmysel pre dieťa. Udeľovanie výchovných prostriedkov zabezpečuje každý službukonajúci vychovávateľ konzultuje s koordinátorom výchovy, závažnejšie situácie sú konzultované s riaditeľkou centra a sú písomne zaznamenávané. Dĺžka trvania výchovného prostriedku závisí od závažnosti porušenia povinností, maximálne dva týždne.

Ocenenie dieťaťa za primerané a vzorové správanie:

- pochvala vychovávateľom na večernej komunite,
- pochvala riaditeľkou centra pri spoločenskej udalosti,
- predĺženie vychádzky, prípadne získanie mimoriadnej vychádzky od koordinátora výchovy a riaditeľky centra,
- vecná odmena, prípadne vecný dar od riaditeľky centra,
- prehodnotenie, prípadne odpustenie výchovného prostriedku od koordinátora výchovy po predchádzajúcej konzultácii s riaditeľkou centra.

Výchovným prostriedkom pre dieťa za neprimerané správanie, za ktoré sa považuje: vulgárne vyjadrovanie, negatívne vzájomné hodnotenie detí ako aj negatívne hodnotenie rodičov, záškoláctvo, neprosociálne správanie – dlhodobé odmietanie a porušovanie sociálnych očakávaní, opakované porušovanie pravidiel centra, neposlušnosť, nespolupráca, agresivita, vzdorovité správanie, útek sú nasledovné:

- motivačný rozhovor, spätná väzba od iných vychovávateľov, pozorovanie správania sa dieťaťa,
- ústne napomenutie vychovávateľom pri osobnom pohovore prípadne pred celou skupinou,
- ústne napomenutie koordinátorom výchovy pri osobnom pohovore prípadne pred celou skupinou,
- ústne napomenutie riaditeľkou centra pri osobnom pohovore prípadne pred celou skupinou,
- obmedzenie pozerania TV,
- obmedzenie prístupu na internet,
- obmedzenie používania vlastného mobilného telefónu,
- obmedzenie samostatných vychádzok v rámci voľného času,
- skrátenie času vychádzky v pomere o koľko prišlo dieťa neskôr z predchádzajúcej vychádzky, prípadne sa nevrátilo načas zo školy a „túlalo sa“,
- obmedzenie dopredu naplánovanej akcie (napr. kino atď.).

- krátkodobá ignorácia dieťaťa (1 hodinu),
- zvýšenie dohľadu zamestnanca nad dieťaťom pri nedovolenom opustení centra,
- postupné vyplácanie vreckového počas mesiaca.

V prípade že dieťa nesúhlasí s trestom, môže sa obrátiť na riaditeľku zariadenia, ktorá trest prehodnotí. Časové trvanie výchovného prostriedku sa posudzuje u každého dieťaťa individuálne, podľa jeho veku, intelektu a závažnosti zlyhania.

Centrum má vypracovaný režim dňa, ktorý je nevyhnutnou súčasťou života dieťaťa. Denný režim je nastavený pre všetky deti rovnako, s prihliadnutím na vek (poobedňajší odpočinok, vychádzky starších detí, školáci, škôlkari) a individuálne potreby dieťaťa.

SPÔSOB POSKYTOVANIA VRECKOVÉHO:

Vreckové sa poskytuje jeden krát mesačne sociálnou pracovníčkou centra za prítomnosti vychovávateľa, pričom dieťa svojim podpisom potvrdí, že si vreckové prevzalo. V prípade objektívneho dôvodu na strane dieťaťa sa po dohode s konkrétnym dieťaťom môže vyplatiť aj mimoriadne v iný termín – odchádza na pobyt do rodiny, kúpa darčeku pre iné dieťa, prípadne príbuzného. Ak dieťa v čase vyplácania vreckového nie je dlhodobo prítomné v zariadení, zašle sa dieťaťu prostredníctvom poštovej poukážky. Deti majú možnosť odložiť si vreckové pri sociálnej pracovníčke a môžu si ho vyberať postupne podľa potreby. Ak si vreckové odložia toto je v obálkach s konkrétnym menom dieťaťa v uzamknutej pokladni, pričom sa vedie písomný prehľad, kedy a koľko si dieťa zo svojho vreckového vybralo a aký ma zostatok. Týmto spôsobom vedíme deti aj k šetreniu na finančne nákladnejšie predmety, napr. tablet, slúchadlá, reproduktory, mobil.

OPIS POSTUPU V RIZIKOVÝCH SITUÁCIÁCH :

1. **v prípade nedovoleného opustenia centra** dieťaťom sa táto skutočnosť nahlási na príslušnom OO PZ a informuje sa okresná prokuratúra, po 6 hodinách sa kontaktuje rodina dieťaťa, príslušný sociálny pracovník UPSVaR a Ústredie PSVaR
2. **v prípade náhleho vážneho zhoršenia zdravotného stavu dieťaťa** (vysoké horúčky, strata vedomia, záchvat a pod.) je zamestnanec centra povinný v prvom rade zabezpečiť dieťaťu neodkladne zdravotnú pomoc privolaním sanitky, okamžitou návštevou pohotovosti. Následne informuje o tomto stave riaditeľku centra, sociálneho pracovníka a rodičov dieťaťa.
3. **v prípade úrazu** dieťaťa mu je poskytnutá prvá pomoc a následne sa zabezpečuje zdravotná starostlivosť privolaním RZZS a po ukončení vyšetrenia sa kontaktuje riaditeľka centra, sociálny pracovník, rodina dieťaťa.
3. **závažne vzťahové nezhody** medzi deťmi sa riešia individuálnymi pohovormi so psychologičkou, sociálnym pracovníkom a dieťaťom, taktiež skupinou detí, v ktorej vznikajú závažné vzťahové nezhody.
4. **v prípade agresívneho útoku dieťaťa voči iným deťom alebo voči dospelému** (fyzický útok, kopanie, hádzanie predmetmi a pod.). Nevyhnutnou súčasťou v takomto prípade je zachovanie pokoja a využitie dostupných metód, ktoré by viedli k upokojeniu dieťaťa ako napr. chytenie za ruky, silné objatie. Dospelý nikdy nesmie spustiť z dohľadu agresívne dieťa. V prípade, že agresívne dieťa je nebezpečné, je potrebné zavolať lekársku pohotovosť a políciu. Vždy treba prihliadať na bezpečnosť všetkých detí.
5. **v prípade sebapoškodzovania dieťaťa** musí zamestnanec centra vyvinúť maximálne úsilie mu v tom zabrániť. Prípadne si pozvať na pomoc inú dospelú osobu. Ak zamestnanec centra

zbadá na tele dieťaťa znaky, ktoré môžu znamenať sebapoškodzovanie napr. rezné rany, vpichy, svojvoľné užitie liekov, užitie návykových látok, pokus o samovraždu, je povinný bezodkladne vyhľadať lekársku pomoc, osloviť policajné zložky a oznámiť uvedené skutočnosti riaditeľke centra a sociálnemu pracovníkovi.

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE:

1. Tento program je záväzný pre všetkých zamestnancov Centra pre deti a rodiny, Domu svätej Alžbety, krízové stredisko pre deti a osamelých rodičov, n. o., Na Uhlisku 1, Banská Bystrica.
2. V prípadoch, ktoré nie sú upravené v tomto programe, sa postupuje v súlade s ustanoveniami zákona číslo 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v platnom znení a súvisiacich predpisov.
3. Program nadobúda účinnosť 1. októbra 2022.

Ing, Mgr. Ľubica Michalíková
štatutárny zástupca DSA, n. o.